

Literatura, arts i mitjans audiovisuals. V Jornada sobre Literatura i Ensenyament (Aula Màrius Torres). – El dimecres 18 de març de 2009 es va celebrar a la Universitat de Lleida la V Jornada sobre Literatura i Ensenyament, enguany sota el títol *Literatura, arts i mitjans audiovisuals*, organitzada conjuntament per l'Aula Màrius Torres i la Delegació a Lleida de l'Institut d'Estudis Catalans, i també pel Departament de Filologia Catalana i Comunicació i l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Lleida. L'objectiu de la Jornada era trobar nous camins per a l'estudi, l'ensenyament i el gaudi de la literatura, a partir de la reflexió sobre les seves relacions amb diferents disciplines artístiques i amb altres mitjans d'expressió (des de les rutes literàries com a descoberta del patrimoni cultural i natural, passant pel teatre, la televisió i el cinema, fins a les arts plàstiques i la música).

Josep Camps i Miquel Viladegut van tractar de «Les rutes literàries com a introducció a la geografia artística dels escriptors». Les rutes literàries permeten que els alumnes facin una immersió en viu i en directe a l'entorn creatiu i vital de l'escriptor, tot descobrint-ne el patrimoni cultural, artístic i natural, la qual cosa els apropa molt més a l'obra literària. Es tracta d'un procediment interdisciplinari i transversal, que connecta la literatura amb les ciències socials, les ciències experimentals, l'educació visual i plàstica, la música, la geografia, la història de l'art, el teatre, la filosofia, etc. Per tant, les rutes literàries proporcionen una visió global del saber, la qual cosa, però, també exigeix comptar amb els professors de les altres matèries per tal de dissenyar un currículum comú i cooperatiu.

Jordi Coca es va ocupar de «Literatura i teatre». La interpretació i representació teatrals dels textos dramàtics obren noves vies per aprofundir en l'estudi d'aquests. Cal tenir present que la lectura dramàtica no és mai unívoca i canvia constantment en funció del context històric, del context social i de la recepció estètica de cada moment. La lectura dels textos no ha de cercar-hi mai un sentit últim o un valor absolut perquè llavors els «blindem». Ben al contrari, els textos s'han d'experimentar (només cal que el lector-intèrpret tingui tota una sèrie de dades importants a l'hora d'interpretar un text determinat) per fer-ne una lectura pròpia, contemporània, però sense oblidar mai la petja de la tradició.

Josep Maria Benet i Jonet va parlar de la relació entre «Literatura i mitjans audiovisuals». Partia de la base que el concepte de *literatura* no equival a literatura escrita, ja que no es pot oblidar, per exemple, tot el patrimoni de literatura oral, i que, entre les formes d'escriptura literària, s'hi poden comptar els guions de cinema i de televisió (si de cas, seran bona o mala literatura, però no deixaran de ser-ho). Benet va resseguir, aleshores, la seva activitat com a guionista televisiu i també les poques incursions que ha fet en el camp del cinema, en aquest darrer cas tot explicant alguns dels procediments que va seguir a l'hora d'adaptar obres literàries al llenguatge cinematogràfic.

Vicenç Altaió va dissertar sobre «La literatura i les arts». La ciència i l'art són dues formes d'interrogació i de creació. Així, doncs, el concepte *art* esdevé darwinista, perquè implica novetat, sempre aporta una nova creació. Però la literatura, per la seua banda, és portadora de memòria també perquè cada paraula arrossega, diacrònicament, significats i sentits diferents i canviants. En la literatura catalana, podríem distingir tres vessants: la del coneixement i la cultura, que mira les dues cares de la realitat i de l'art (J. V. Foix), la de la investigació amb el llenguatge (Brossa) i la conceptual i lingüística, que vol aprofundir en el coneixement de la realitat per a transformar-la (Vinyoli i Palau i Fabre). Ara bé, entre l'escriptura i la pintura no hi ha distinció, més enllà de la tècnica o el suport que utilitzen, ja que ambdues es llegeixen, de manera que els artistes que assumeixen el fet literari assoleixen un coneixement artístic i intel·lectual profunds. *Visualkultur*. cat seria una bona il·lustració de tot això.

Biel Majoral, finalment, va tractar de «Literatura i música». Existeixen quatre habilitats lingüístiques que les persones, en condicions normals, han de desenvolupar: escoltar, parlar, escriure i llegir. L'Escola hauria d'incidir molt més en les dues primeres i, doncs, en la qüestió oral, la qual cosa vol dir que els mestres han de parlar molt bé i han de tindre un gran sentit de la musicalitat. Per això, la poesia, especialment, resulta magnífica com a eina d'immersió fonètica i cultural —un procediment que ja s'utilitza per als cantants. La relació íntima entre la música i la literatura comença aquí, en l'exigència d'una implicació personal amb el text: cal que el cantant domini i entengui tot el poema perquè també ho pugui fer l'oient.

Tant al final de la sessió del matí com de la tarda es va generar un viu debat entre els assistents amb relació a alguns punts de les diferents intervencions. La mitjana d'assistència a les sessions va ser de quasi una cinquantena de persones.